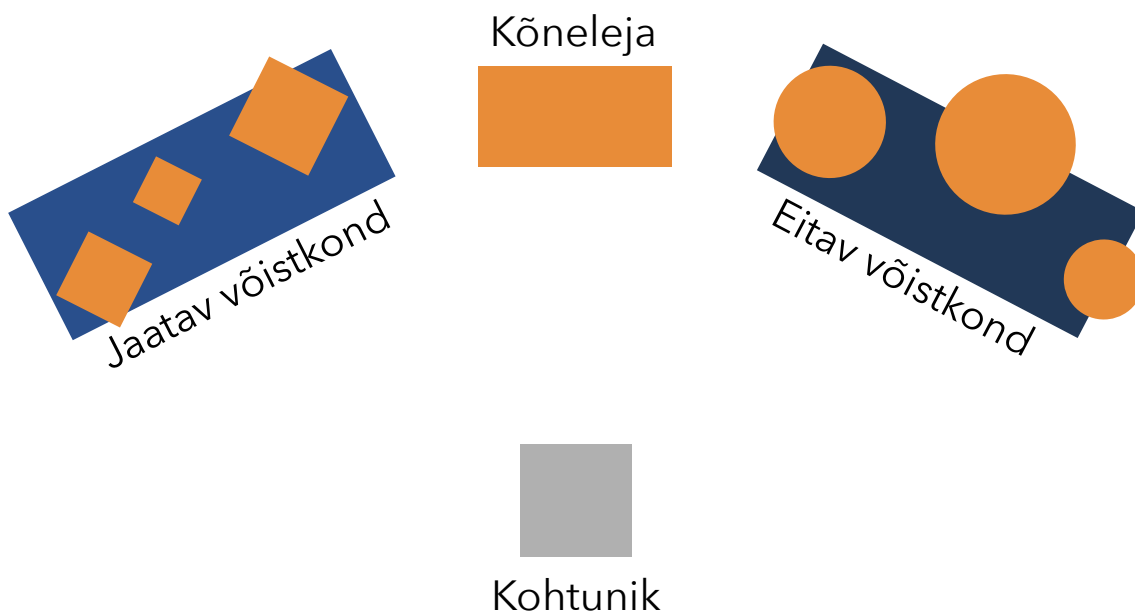

VÄITLUSFORMAAT

Väitluses on kaks võistkonda – jaatus ja eitus. Väideldakse erinevate teemade üle. Mõlemad võistkonnad proovivad tõestada oma teema poolt – kas jaatada või olla vastu. Igas võistkonnas on kolm liiget.

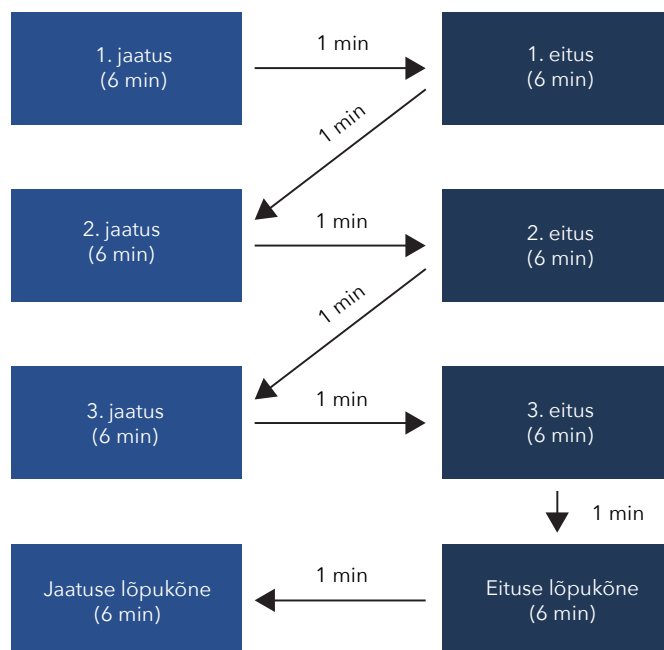
Väitlust kuulab kohtunik või kohtunike paneel, kes väitluse põhjal otsustab, kumb pool väitluse võitis ning annab pärast väitlust ka tagasisidet.

Iga võistkonna liige esitab kuue minuti pikkuse kõne oma teemapoolse tõestamiseks. Jaatava võistkonna liige kõneleb esimesena. Edasi esitavad mõlemad pooled kõnesid kordamööda.

Pärast esimest kuut kõnet peavad mõlemad pooled kolme minuti pikkuse lõpukõne. Lõpukõne esitab kummagi võistkonna esimese või

teisena kõnelenud liige. Eitav pool esitab oma lõpukõne esimesena.

Enne iga kõnet (v.a. jaatava poole esimene kõne) on võistkondadel üks minut mõtlemisaega.

Väitluse käigus peavad kõik väitlejad pakkuma vahemärkusi. Vahemärkus võib olla küsimus, vastuväide, näide, fakt jne.

Millal saab vahemärkusi esitada?

- Vahemärkusi saab esitada parasjagu kõnelevale vastasvõistkonna liikmele.
- Vahemärkusi saab pakkuda esimese kuue kõne ajal, lõpukõnede ajal vahemärkusi esitada ei tohi.
- Vahemärkusi saab esitada alates teisest kõneminutist kuni viienda kõneminuti lõpuni, kõne esimest ja kuuendat minutit nimetatakse kaitstud ajaks, mille jooksul vahemärkusi esitada ei tohi.

Kuidas vahemärkusi esitada?

- Vahemärkuse pakkumiseks peab väitleja püsti tõusma ning neutraalsel viisil märku andma, et soovib kõnelejale vahemärkuse esitada (nt: "Vahemärkus!" või "Vaheküsimus!").
- Pärast vahemärkuse pakkumist on parasjagu kõnet pidaval väitlejal õigus valida, kas vahemärkus vastu võtta ("Jah, palun!") või sellest keelduda ("Ei, aitäh!"). Kui kõneleja on vahemärkuse vastu võtnud, võib vahemärkuse esitada. Vahemärkuse maksimaalne pikkus on 15 sekundit.

Kui palju vahemärkusi peab esitama või vastu võtma?

- Igalt väitlejalt oodatakse iga vastaspoole kõne ajal vähemalt nelja vahemärkuse pakkumist.
- Igalt kõnelejalt oodatakse vähemalt ühe vahemärkuse vastuvõtmist. Üle kahe vahemärkuse vastuvõtmine ei ole strateegiliselt soovitatav.

Väitlusteemad võivad olla erinevad. Osa teemasid eeldavad konkreetse plaani esitamist (nt "Narkootikumide legaliseerimine on põhjendatud"), mõned teemad aga konkreetse plaani olemasolu ei nõua, vaid keskenduvad kahe olukorra võrdlusele (nt "Sotsiaälvõrgustike lai levik noorte seas toob rohkem kasu kui kahju"). Kui teemas on välja toodud konkreetne riik või piirkond (nt "Eestis tuleks kaotada kohustuslik ajateenistus"), tuleb väidelda selle riigi keskselt. Kui riiki või piirkonda ette antud pole, tuleb väidelda teema üle universaalselt ning ühe konkreetse riigi (nt Eesti) peale seda kitsendada ei tohi.

1. jaatuse kõne (6 min)

Sissejuhatus

Sissejuhatus eesmärk on panna publik ennast kuulama. Sissejuhatuses võib lühidalt kokku võtta oma peamise seisukoha või näiteks tuua mõni enda kaasust väga hästi ilmestav näide. Sissejuhatus peaks olema efektne ja kaasahaarav.

Definitsioon

Definitsiooni eesmärk on selgitada sõnu või väljendeid teemasõnastuses, millest on võimalik erinevalt aru saada. Jaatuse eesmärk on väitluse huvides need sõnad lahti selgitada, et edaspidi nii mõlemad võistkonnad kui ka kohtunik nendest üheselt aru saaksid.

Probleem

Probleem vastab küsimusele, miks me sellest teemast üldse räägime, mis on valesti? Probleemi näitamiseks on kasulik tuua näiteid või statistikat.

Plaan

Plaan pakub probleemile lahenduse. See on justkui probleemi jätk, kus jaatus toob välja lahenduse, mis eelnevalt mainitud probleemi parandab.

Kaasuse tutvustus

Kaasuse tutvustuses viitab kõneleja mõne sõnaga kõigile jaatuse poolt väitluse käigus välja toodavatele argumentidele. See hõlmab nii tema enda argumente kui jaatuse teise kõneleja argumente.

Eelnev peaks moodustama kolmandiku kõnest.

Argumendid

Jaatuse esimesel kõnelejal on kohustus välja tuua 2-3 argumenti enda teemapoole kaitsmiseks. Argumendi koostamise kohta vaata argumendi koostamist puudutavat peatükki.

Argumendid peaksid moodustama kaks kolmandikku kõnest.

1. eituse kõne (6 min)

Sissejuhatus

Sissejuhatus funktsioon kattub kõigis kõnedes. Eituse kõne sissejuhatuses võib lisaks muule olla ka näiteks põhiline ümberlüke jaatusele.

Definitsioon

Eitus peaks viitama jaatuse esitatud definitsioonidele ja andma märku, kas eitus nendega nõustub või mitte. Üldjuhul peaks eitus definitsioonidega nõustuma, sest nende eesmärk on vältida arusaamatust ja kahetimõistmist. Kui aga jaatus on defineerinud teemas olevaid sõnu viisil, mis on selgelt vastuolus antud sõnade kõige levinuma tõlgendamisega, on eitusel õigus definitsiooniga mitte nõus olla. Sellisel juhul peab eitus seletama, miks jaatuse definitsioon on ebaaus ning andma endapoolsed korrektsed definitsioonid.

Probleem

Eitusel on võimalik jaatuse toodud probleemiga nõustuda või mitte nõustuda. Kui eitus probleemiga nõustub, tuleb sellega tegelemiseks välja pakkuda plaani juures alternatiivne lahendus. Kui eitus probleemiga nõus ei ole, tuleb siinkohal seletada ja tõestada, miks eitus nii arvab.

Plaan

Eituse plaani eesmärk on tuua mingisugune lahendus, mis aitaks parandada väitluses esitatud probleemi. Lahendus peab erinema jaatuse pakutud plaanist ning eituse eesmärk väitluse jooksul on näidata, miks nende plaan on parem lahendus kui jaatuse oma. Juhul kui eitus on varasemalt väitnud, et jaatuse toodud probleemi ei eksisteeri, peaks eitus näitama, miks hetkeolukord on kõigile osapooltele kõige parem lahendus.

Kaasuse tutvustus

Kaasuse tutvustuses viitab kõneleja mõne sõnaga kõigile eituse poolt väitluse käigus välja toodavatele argumentidele. See hõlmab nii tema enda argumente kui eituse teise kõneleja argumente.

Ümberlüked

Eituse esimese kõneleja eesmärk on pigem lühidalt ja efektiivselt ümber lükata jaatuse esimese kõneleja peamised argumendid. Täpsemalt ümberlükke kohta vaata ümberlüket puudutavat peatükki.

Eelnev peaks moodustama kolmandiku kõnest.

Argumendid

Eituse esimesel kõnelejal on kohustus välja tuua 2-3 argumenti enda teemapoole kaitsmiseks. Argumendi koostamise kohta vaata argumendi koostamist puudutavat peatükki.

Argumendid peaksid moodustama kaks kolmandikku kõnest.

2. jaatuse kõne (6 min)

Sissejuhatus

Sissejuhatus funktsioon kattub kõigis kõnedes. Vaata jaatuse esimese kõne kirjeldust.

Kõne tutvustus

Kõne tutvustuse eesmärk on kohtunikele ja publikule esitleda oma kõne kava ehk struktuuri. Kõne tutvustuses peaks välja tooma ümberlükke ning uued argumendid. Oluline on välja öeldud struktuurist ka kõne jooksul kinni pidada.

Ümberlüked

1. eituse argumentide ümberlüke

Jaatuse teise kõneleja eesmärk on lühidalt ümber lükata eituse esimese kõneleja poolt toodud argumendid.

2. enda argumentide ülesehitamine

Jaatuse teise kõneleja eesmärk on vastata eituse ümberlüketele, mis puudutasid esimese jaatuse kõneleja poolt toodud argumente ja näidata, miks need argumendid on endiselt tõesed.

Eelnev peaks moodustama kaks kolmandikku kõnest.

Laiendus

Jaatuse teise kõneleja eesmärk on jaatuse kaasust ehk jaatuse poolt väitlusesse toodavat materjali laiendada. Jaatuse esimene kõneleja peaks tooma sisse kaks kolmandikku jaatuse kaasusest, teine kõneleja ühe kolmandiku. See tähendab, et jaatuse teises kõnes peaks olema 1-2 täiesti uut argumenti.

Laiendus peaks moodustama kolmandiku kõnest.

2. eituse kõne (6 min)

Sissejuhatus

Sissejuhatus funktsioon kattub kõigis kõnedes. Vaata eituse esimese kõne kirjeldust.

Kõne tutvustus

Kõne tutvustuse eesmärk on kohtunikele ja publikule esitleda oma kõne kava ehk struktuuri. Kõne tutvustuses peaks välja tooma ümberlükke ning uued argumendid. Oluline on välja öeldud struktuurist ka kõne jooksul kinni pidada.

Ümberlüked

1. jaatuse argumentide ümberlüke

Eituse teise kõneleja eesmärk on lühidalt ümber lükata nii jaatuse esimeses kui ka teises kõnes välja toodud argumendid.

2. enda argumentide ülesehitamine

Eituse teise kõneleja eesmärk on vastata jaatuse ümberlüketele, mis puudutasid esimese eituse kõneleja poolt toodud argumente ja näidata, miks need argumendid on endiselt tõesed.

Eelnev peaks moodustama kaks kolmandikku kõnest.

Laiendus

Eituse teise kõneleja eesmärk on eituse kaasust laiendada. Eituse teine kõneleja peaks tooma kolmandiku eituse kaasusest ehk 1-2 uut argumenti.

Laiendus peaks moodustama kolmandiku kõnest.

3. jaatuse kõne (6 min)

Sissejuhatus

Sissejuhatus funktsioon kattub kõigis kõnedes. Vaata jaatuse esimese kõne kirjeldust.

Kõne tutvustus

Kõne tutvustuse funktsioon kattub kõigis kõnedes. Kolmandas kõnes peaks kõne tutvustuse juures välja tooma 2-3 kokkuvõtvat punkti, mille kaudu kõneleja vastaste materjali ümber lükkab.

Kokkuvõtavad punktid

Kolmanda kõne peamine eesmärk on lükata ümber vastaspoole toodud materjal. Kolmas kõneleja peaks võtma vastaspoole kõned ning üritama seal sisalduva punkt-punkti haaval ümber lükata. Need ümberlüked peaks kolmas kõneleja üritama koondada väitlust kokkuvõtva 2-3 punkti alla. Need peaksid olema väitluses tekkinud kõige suuremad vaidlusküsimused.

3. eituse kõne (6 min)

Sissejuhatus

Sissejuhatus funktsioon kattub kõigis kõnedes. Vaata eituse esimese kõne kirjeldust.

Kõne tutvustus

Kõne tutvustuse funktsioon kattub kõigis kõnedes. Kolmandas kõnes peaks kõne tutvustuse juures välja tooma 2-3 kokkuvõtvat punkti, mille kaudu kõneleja vastaste materjali ümber lükkab.

Kokkuvõtavad punktid

Kolmanda kõne peamine eesmärk on lükata ümber vastaspoole toodud materjal. Kolmas kõneleja peaks võtma vastaspoole kõned ning üritama seal sisalduva punkt-punkti haaval ümber lükata. Need ümberlüked peaks kolmas kõneleja üritama koondada väitlust kokkuvõtva 2-3 punkti alla. Need peaksid olema väitluses tekkinud kõige suuremad vaidlusküsimused.

Jaatuse lõpukõne (3 min)

Esitab kas jaatuse esimene või teine kõneleja. Seda saab võistkond ise valida.

Sissejuhatus

Sissejuhatus funktsioon kattub kõigis kõnedes. Vaata jaatuse esimese kõne kirjeldust.

Kahe maailma võrdlus

Kui kolmas kõne keskendub vastaspoole materjalile, siis lõpukõne võtab väitluse kokku näidates, kuidas tema võistkonna poolt toodud lahendus ja seda toetavad argumendid viivad parema maailmani ning kuidas vastaspool ei ole suutnud neid ümber lükata. Lõpukõnes võib välja tuua jaatuse ja eituse poolt toetatava maailma peamised erinevused ja näidata, miks just vastava poole maailm on parem.

Eituse lõpukõne (3 min)

Esitab kas jaatuse esimene või teine kõneleja. Seda saab võistkond ise valida.

Sissejuhatus

Sissejuhatus funktsioon kattub kõigis kõnedes. Vaata eituse esimese kõne kirjeldust.

Kahe maailma võrdlus

Kui kolmas kõne keskendub vastaspoole materjalile, siis lõpukõne võtab väitluse kokku näidates, kuidas tema võistkonna poolt toodud lahendus ja seda toetavad argumendid viivad parema maailmani ning kuidas vastaspool ei ole suutnud neid ümber lükata. Lõpukõnes võib välja tuua jaatuse ja eituse poolt toetatava maailma peamised erinevused ja näidata, miks just vastava poole maailm on parem.

Argument ja ümberlüke

Argument on eraldiseisev mõte, mis toetab mõnda seisukohta. Argument vastab alati küsimusele „miks?“. Väitluses kasutame argumente, et näidata, miks teemas sõnastuv lause on tõene või mitte. Argument on neljaosaline: väide, seletus, tõestus, järeldus.

Argumendi osa	Vastab küsimusele	Lühikirjeldus	Näide 1 teemal "Alkohol tuleks keelustada".
Väide	Mida väidetakse?	Väide on põhjus, miks teema on tõsi või mitte. Väide võtab ka kokku selle, mida argument tervikuna ütleb.	Alkoholi ei tohiks keelustada, sest see toetab organiseeritud kuritegevust.
Seletus	Miks on see (mu väide) tõsi?	Seletuse eesmärk on seletada lahti väites öeldud. Seletus vastab küsimustele miks ja kuidas see nii on.	Kuigi riik enam alkoholi ei müü, jääb nõudlus alkoholi järele alles. Seega hakkab müük toimuma mustal turul ning sellest tuleb kasum läheb riigi asemel kurjategijatele.
Tõestus	Kas see on päriselus ka nii?	Tõestuse eesmärk on näidata, et isegi kui loogiliselt on väide seletatav, siis kas see on ka päriselus reaalselt nii. Tõestuseks võivad olla teaduslikud uuringud, erinev statistika, näited, analoogiad.	1930ndate aastate USA-s kehtestati kuiv seadus ehk keelati alkoholi müük. Alkoholi hakkasid müüma mafioosod, näiteks Al Capone, kelle võim kuiva seaduse tulemusena oluliselt kasvas.
Järeldus	Kuidas seostub kõik eelnev teemaga? Miks on see oluline?	Järelduses peaks kõneleja jõudma tagasi argumendi väite juurde ja näitama, miks kogu eelnev on üldse teemat arvestades tähtis.	Järelikult saab organiseeritud kuritegevus alkoholi keelamisega rohkem raha ja muutub võimsamaks, see aga on kahjulik tervele ühiskonnale.

Näide 2 teemal „Eestis tuleb kehtestada koolivorm“

VÄIDE: Eestis tuleb kehtestada koolivorm, sest see aitab vähendada koolivägivalda.

SELETUS: See on nii sellepärast, et rikkamate laste vanemad saavad neile osta ilusamad riided ning vanade või koledate riietega vaesematest peredest pärit lapsi, kes näevad välja teistsugused, hakatakse kiusama. Kui kõik lapsed käivad riides ühtemoodi, on kiusamist vähem.

TÕESTUS: Sydney ülikoolis tehtud uuringu andmetel on Austraalia koolides, kus on kasutusel koolivorm, koolivägivalda vähem kui nendes koolides, kus koolivorm puudub.

JÄRELDUS: Kui koolivägivalda on vähem, saavad õpilased keskenduda hariduse omandamisele. See on kasulik nii neile endile kui ka kogu ülejäänud riigile. Järelikult tuleb Eestis koolivorm kehtestada.

Üldiselt on **ümberlüke** üsna sarnane argumendiga. Ümberlücke eesmärk on näidata, miks vastaste toodud argumendis on viga. Viga võib olla nii seletuses, näiteks puudub loogiline seos või on viga tõestuses, näiteks ei tõesta näide tegelikult välja toodud argumenti. Variante on palju ning sageli on argumendile võimalik teha rohkem kui üks ümberlüke. Oluline on märkida, et ümberlücke asemel ei tohiks tuua lihtsalt mõnda konkureerivat enda argumenti, vaid tuleks konkreetselt näidata, miks antud argumendis on viga. Ümberlücke struktuur koos näitega võiks olla järgnev:

ÜMBERLÜKATAVA VÄITE SÕNASTAMINE: Ütlesite, et alkoholi keelamine toetab organiseeritud kuritegevust.

VASTUVÄIDE ARGUMENDILE: Alkoholi keelamine ei toeta organiseeritud kuritegevust, sest nõudlus alkoholi järele langeb, kui alkohol on ebaseaduslik.

SELETUS: Musta turgu on võimalik suurel määral kontrollida, ja enamus inimesi on seaduskuulekad ning ei soovi mustalt turult ebaseaduslikku kaupa osta.

TÕESTUS: Näiteks praegu on meil narkootikumid ebaseaduslikud ja ainult 10% inimestest on neid kunagi ostnud. Seda on oluliselt vähem kui alkoholi tarbijaid.

JÄRELDUS: Niisiis vähendaks alkoholi keelustamine alkoholi tarbimist ja sellest tulenevaid tervisekahjusid siiski oluliselt, mis tähendab, et kokkuvõttes oleks sellest ühiskonnale kasu.

Kaasuse ettevalmistus

Kaasuseks nimetatakse ühe võistkonna kogu ettevalmistatud materjali. Põhimõtteliselt moodustab jaatuse kaasuse kogu esimese jaatuse kõne ja teise kõne laiendus. Kaasuse kokkupanemiseks on erinevaid võimalusi. Kõige enam tasub teemat oma võistkonnakaaslastega arutada ning internetist ja mujalt teemakohaseid materjale lugeda.

Järgnevalt toome näite jaatuse ja eituse esimestest kõnedest teemal "Dopingu kasutamine spordis peaks olema lubatud". Kõned on siin lihtsustatud kujul ning päriselt kõnet tehes on võimalik oma mõtteid oluliselt rohkem lahti seletada.

Jaatuse 1. kõne

Sissejuhatus

Meie rahvuslik uhkus - Eesti suusatamine - on viimasel aastatel muutunud naljanumbriks. Hoolimata sellest, kes keegi kunagi päriselt dopingut kasutas, on skandaalide läbi kaotanud nii konkreetsed sportlased, kui ka murdmaasuusatamine kui sport tervikuna.

Definitsioon

Doping on inimese kehalist sportlikku tulemust parandavad ained ja meditsiinilised protseduurid.

Probleem

Dopingu laialdasest kasutamisest tingitud skandaalid kahjustavad spordi mainet. Seeläbi väheneb spordi rahastus, noorsportlaste hulk ja pealtvaatajate huvi, mille tulemusena on spordil raskem täita oma eesmärki.

Plaan

Meie lubaksime dopingu avalikku kasutamist profispordis ning ei seaks sellele piiranguid. Erand on laste- ja noortesport, kus doping endiselt keelatud oleks.

Kaasuse tutvustus

Meil on oma plaani tõestuseks kolm argumenti, millest mina räägin esimesest kahest: ausamast spordist ja spordi meelelahutuslikust aspektist ning minu teine kõneleja räägib kolmandast argumendist, milleks on, et dopingu kasutamine tuleks lubada, sest avalik dopingu tarbimine on tervislikum kui salajane.

Eituse 1. kõne

Sissejuhatus

Dopingu piiranguteta kasutamine muudab sportlased mutantrobotiteks, kelle tervis on rikutud ning elulootus lühike. Jaatuse välja toodud dopingu legaliseerimise plaani kaudu kaotab sport oma mõtte.

Definitsioon

Oleme jaatuse definitsiooniga nõus.

Probleem

Oleme nõus, et dopinguskandaale on lahvatanud viimasel ajal palju, kuid see tuleneb lähiajaloo teaduse kiirest arengust ning saadab üha tugevama signaali tulevastele sportlastele dopingut mitte tarvitada.

Plaan

Jaatuse toodud probleemiga me ei nõustu ning toetame maailma, kus doping on keelatud.

Kaasuse tutvustus

Eitusel on eelneva seisukoha toetuseks kolm argumenti. Esimeses kõnes on argumendid dopingu ebatervislikkusest ja suurriikide eelisest ning teine kõneleja toob välja argumendi lastele saadetakse signaalid. Enne argumentidest rääkimist toon välja ümberlüked jaatuse materjalile.

Esimene ümberlüke

Jaatus ütleb oma esimeses argumendis, et dopinguga muutub sport ausamaks. See on väär, sest hoolimata sellest, et doping eksisteerib ja tekitab probleeme ei anna see piisavat põhjust seda legaliseerida. Selle asemel tuleks leida muid lahendusi, näiteks tugevdada dopingukontrolli ja karmistada karistusi. Näiteks see, et meil on probleeme narkootikumide ja varastamisega, ei tähenda, et me varastamise legaliseeriks, vaid me üritame leida efektiivsemaid viise selle vastu võitlemiseks.

Esimene argument

Dopingu kasutamine spordis peaks olema lubatud, sest see muudab spordi ausaks.

Kui doping oleks lubatud, siis kõik teaksid, et teised kasutavad dopingut. Puuduksid kahtlused ning kaoks ära olukord, kus vaid osa dopingu tarbijatest jäävad vahele ja saavad karistatud.

Näiteks Lance Armstrongi dopinguskandaali tõttu tühistati kõik Tour de France'i tulemused ja ei antud välja võitjaid. See paneb ebaõiglasesse seisu need, kes muidu oleksid võitnud.

Järelikult oleks ausam, kui kõigi jaoks oleksid mängureeglid võrdsed. Aus sport on ka rohkem kooskõlas spordi mõttega.

Teine argument

Dopingu kasutamist tuleks spordis lubada, sest see aitab paremini täita spordi meelelahutuslikku eesmärki.

Sport on oma olemuselt meelelahutus ja tänapäeval on profisport puhas äri. Dopingut tarvitamine võimaldaks sportlike tulemusi oluliselt parandada ja tekitaks rohkem põnevust iga võistluse juures.

Näiteks Ameerika professionaalses maadluses teavad kõik, et tegemist on kokkumänguga. Ometigi on see väga populaarne, sest inimesed hindavad selle vaatamängulisust ja atraktiivsust.

Järelikult saaks profisport koos dopinguga rohkem populaarsust, seeläbi ka rohkem rahastust ja sellest tulenevalt elab sport paremini ja puudutab rohkem hulgal inimesi.

Ausam ja meelelahutuslikum sport täidab spordi eesmärgi paremini ning sellest tulenevat peakski spordis olema dopingut kasutamine lubatud.

Teine ümberlüke

Jaatus väitis oma teises argumentis, et doping suurendab spordi meelelahutuslikku väärtust. See ei vasta tõeale, sest inimesed ootavad spordilt just nimelt inimvõimete piiride kompamist, millega nad ise suudavad samastuda. Dopinguga seda ei saavutata.

Esimene argument

Dopingut ei tohiks lubada, sest see on sportlaste jaoks äärmiselt ebatervislik.

Doping sisaldab aineid, mis on ebatervislikud ja kahjustavad inimese tervist pöördumatult. Kui doping on lubatud, peab iga sportlane konkurentsis püsimiseks dopingut kasutama.

Näiteks osa steroide põhjustavad maksakahjustusi ja rinnavähki. EPO tekitab aneemiat, verevähki, infarkte ja insulte.

Järelikult hakkab rohkem inimesi dopingut kasutama ja kuna võitmiseks on vaja üha enam dopingut kasutada, tehakse seda liigsetes kogustes ja sportlaste tervis kannatab.

Teine argument

Doping ei tohiks olla lubatud, sest see annab eelise rikkamatele riikidele.

Doping on kallid ning veel kallim on dopingut arendamine. Sellised võimalused on ainult riikidel, mis suudavad paisata teadustöösse rohkelt raha ja kelle jaoks olümpiamedaliga kaasnev prestiiž on tähtsam kui kaotatud nimelud.

Näiteks viitas viimane IAAFi raport sellele, kuidas Venemaa toetab juba täna riiklikult dopingut kasutamist. Olukorras, kus doping on lubatud, saavad nad teha seda veel avalikumalt ja suuremate ressurssidega, mida väiksematel riikidel, nagu Eesti, kunagi ei ole.

Järelikult hakkavad tippspordis võidutsema vaid mõned üksikud suurriigid ning spordi mõte kaob.

Kohtunik ja väitlusturniir

Kohtunikul on üldjuhul kaks ülesannet. Üks ülesanne on otsustada, kes väitluse võitis ning teiseks annab kohtunik väitlejatele tagasisidet, et neil järgmistes väitlustes paremini läheks. Kohtuniku otsus tugineb laias laastus sellele, kumba poolt ta väitluse lõpus rohkem uskus, kumb pool teda rohkem veenis. Selle tarbeks tuleb muidugi ka jälgida, kui hästi tõestatud ja seletatud olid poolte argumentid ja kui palju ja kui tõhusalt pooled üksteise argumente ümber lükkasid. Kohtuniku kohustus on aga ka oma otsust väitlejatele põhjendada ning jagada juhiseid selle kohta, mida ja kuidas järgmisel korral paremini teha.

Väitlusturniiridel hindavad kohtunikud lisaks võidu või kaotuse määramisele ka kõnelejaid individuaalselt neile kõnelejapunkte andes. Võistkondade võitude arvu ja kõnelejapunktide summa kaudu tekib paremusjärjestus, mille alusel määratakse võistkondadele järgmisteks väitlusteks vastased. Väitlusturniiril on mitu eelvoor, mis tähendab, et võistkonnad saavad väidelda nii jaatuses kui ka eituses. Turniiri kõige edukamad võistkonnad saavad edasi finaalvoorusse.